FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav románských studií

Bakalářská práce Alžběty Korecké *Reflexe tvorby Patricka Chamoiseau optikou Frantze Fanona*

Posudek vedoucí práce

Alžběta Korecká se ve své bakalářské práci zabývá literárním zobrazením následků koloniálního systému v antilském prostředí, konkrétně v románu *Solibo Ohromný* (1986) martinického spisovatele Patricka Chamoiseaua. Činí tak prizmatem teorií jiného martinického spisovatele, Frantze Fanona, jenž v roce 1952, tedy více než 30 let před Chamoiseauem, ve své eseji *Černá kůže, bílé masky* na základě výpovědí svých psychiatrických pacientů formuluje komplex méněcennosti prožívaný lidmi z kolonizovaných území a nabízí určité možnosti, jak se s ním vyrovnat. Samotný úkol se mi jeví jako nesnadný a dosud nezpracovaný, což považuji za přínos – už úhel pohledu práce může přinést zajímavá zjištění. Studentka se k tématu postavila odvážně a i přes malou orientovanost v postkoloniálních teoriích před začátkem práce se snažila s problematikou vyrovnat s nasazením.

Teoretická část práce se opírá jak o Fanonovu esej, tak o rozhovory, v nichž P. Chamoiseau vysvětluje svůj postoj k jazykům (francouzštině a kreolštině), a také o článek doc. Fučíkové o Chamoiseauově pojetí historie. Studentka dále okrajově pracuje se dvěma studiemi o jazyce Chamoiseauových románů. Praktická část se věnuje románu *Solibo Ohromný*, jenž je nahlížen skrze esej *Černá kůže, bílé masky*.

Práce je zřetelně a smysluplně členěna do kapitol.

Studentka práci pravidelně konzultovala a snažila se reflektovat na komentáře.
Domnívám se, že práce dokázala naplnit záměr, nikoli však cíl, což se také odráží na mém hodnocení.

Připomínky k obsahu práce:

- Studentka velmi nepřesně definuje cíl práce (str. 8: *Má bakalářská práce má za cíl dokázat, že určitá nastavení, která byla platná v době dekolonizace, přetrvala minimálně do konce 20. století.*). Takto široce definovaný cíl není možné naplnit na základě studia jednoho románu, i kdyby byla analýza provedena sebelépe. V úvodu se dále uvádí, že *se sociální systém založený na interakci Antilanů s Francouzi přenesl do martinického prostředí. Osvětluji, jakým způsobem k tomu došlo a jaké jiné podoby systém převzal.* Ani toto není možné v rámci BP zaměřené na jeden román provést.
- Práci chybí propracovanější metodologie a argumentovaný přehled výběru textů, z nichž vychází a ze kterých cituje. Autorka v textu práce průběžně uvádí Chamoiseauova tvrzení a postoje, které nevyplývají z románu *Solibo Ohromný*, není

Ústav románských studií
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 345

urs@ff.cuni.cz
http://urs.ff.cuni.cz

ale vůbec zřejmé, odkud pocházejí (např. str. 19 – *Chamoiseau popisuje…*, *Chamoiseau si naopak zakládá na jedinečnosti antilské identity*, na str. 23 se najednou se bez zdůvodnění cituje z jiného románu než SO). Jako důvod pro aplikaci Fanonovy teorie na Chamoiseauův román uvádí studentka stejnou zemi původu a *určité autobiografické prvky* v obou textech, což nepovažuji za argumentačně dostatečné.

- Některá tvrzení jsou zjednodušující a bylo by potřeba je doložit, nehledě na to, že některá jsou dehonestující (např. str. 22: *navíc je [kreolština] nezpůsobilá k vyjadřování abstraktních myšlenek, k čemuž lépe poslouží francouzština*., str. 26: *právě v antilských mýtech se totiž nalézá otrok, který používá kreolské výrazy*)
- Studentka několikrát v práci naráží na dekolonizaci Martiniku, mluví se o předávání moci Martiničanům, není ale zřejmé, co tím v martinickém případě myslí – Martinik se nestal samostatnou zemí, je nadále součástí Francie jako jeden z departementů.
- V práci se opakovaně vyskytují neobratné výrazy a formulace, někdy velmi zavádějící nebo dokonce urážlivé (str. 19: *tzv. diglosie*, str. 20: pojetí kreolštiny jako dialektu, neobratná parafráze původního Fanonova textu, str. 23: kreolština jako *smíchanina*, str. 32: *černota*…) Další připomínky k užívání slov *černý, bílý* a dalších problematických výrazů viz posudek oponenta.
- V praktické části se objevují příliš zevšeobecňující pasáže nepodložené odbornou literaturou a zkratkovitá tvrzení, která jsou tak zjednodušená, že v podstatě neodpovídají realitě (např. str. 24: *Antilské obyvatelstvo je charakteristické svou sílou slova*., str. 31: z odstavce chybně vyplývá, že zrušení otroctví koresponduje s předáním ostrova místním + co se myslí předáním správy místním?)
- V textu se nedůsledně užívají a rozlišují pojmy jazyk a (mluvená) řeč, a to včetně názvů kapitol.
- Některé interpretace v praktické části i v závěru jsou zavádějící, nepřesné nebo pro ně nelze najít opodstatnění v textu románu (např. str. 31, 34, 35, 37).
- Tvrzení a závěry se v textu často opakují, některé pasáže zbytečně zdlouhavě vysvětlují zjevné skutečnosti (např. str. 26, 32).
- Některé citace z románu nedokládají tvrzení v textu nebo jim dokonce odporují (např. str. 12)
- V práci se jednak opakovaně zaměňuje autor románu P. Chamoiseau s postavou románu, jednak se opakovaně uvádí, že autor něco chce nebo nechce, aniž by se dokládal zdroj (např. str. 16: *Jeho adresátem jsou totiž (stejně jako u Fanona) Francouzi, kterým chce rozmanitou antilskou kulturu představit*.)
- V práci se často operuje vzájemným vztahem Francouzů a Antilanů, ale Chamoiseau o tom ve svém románu nemluví, soustředí se pouze na vztahy uvnitř martinické společnosti.

Připomínky k formální úpravě:

- V práce se vyskytují občasné překlepy a drobné typografické chyby, jazyk je místy neobratný, ale odpovídá pravopisné normě.

FILOZOFICKÁ FAKULTA
Univerzita Karlova

Ústav románských studií

Přes výhrady práce splňuje nároky kladené na bakalářskou práci, doporučuji ji proto k obhajobě.

Otázky k obhajobě:

- Jak byste tedy formulovala cíl své práce? Byl tento cíl podle vás naplněn?
- Jakou roli hraje v románu *Solibo Ohromný* ironie? Má vliv na interpretaci a celkové vyznění?

Hodnocení: dobře

Datum: 22. srpna 2022

Podpis: Mgr. Míla Janišová

Ústav románských studií
Filozofická fakulta Univerzity Karlovy
nám. Jana Palacha 2, 116 38 Praha 1
IČ: 00216208
DIČ: CZ00216208

Tel.: (+420) 221 619 345

urs@ff.cuni.cz
http://urs.ff.cuni.cz